

Медицинска сестра и савремено сестринство

“Јединствена улога медицинске сестре је помагати појединцу, болесном или здравом, у обављању оних активности које придоносе здрављу или опоравку или мирној смрти, а које би појединац обављао самостално када би имао потребну снагу, вољу и знање.” Вирџинија Хендерсон. Паралелно са развојем медицинске науке, која је кроз време све мање искуствена, а све више научна, ишао је и развој сестринства, развој здравствене неге болесника, која је у прошлом веку добила и један нови квалитет, заштита здравих. Персонализација здравствене неге је медицинска сестра. Сестринство је дисциплина која има препознатљив програм деловања. Сестринство треба имати свој легитимни статус и треба бити независно у систему здравствене заштите.

Последњих деценија, у здравству уопште, долази до јачег изражаја објективна научна компонента, и смањује се значај субјективне

компоненте и индивидуалне надарености. Стога је свим здравственим профилима, а самим тим и медицинским сестрама, потребно све више и више стручних знања и вештина.

Задатак формалног образовања, али и континуиране едукације, јесте оснаживање медицинских сестара да своја теоријска и практична знања, адекватно примене у свом раду и на најкориснији начин помогну болеснима и од болести заштите здраве. Школски систем и перманентно подучавање, требају да имају за циљ, да од медицинске сестре формирају емоционално зrelu и позитивну личност, прожету хуманизмом и пуним разумевањем за здравог и болесног човека. Најинтимнија захвалност болесника често је упућена некој пожртвованој медицинској сестри, пре, него неком другом профили медицинског особља. Бити медицинска сестра је позив који захтева емоционалну зрелост, стабилност и преданост позиву. Медицинска сестра има најдужи контакт са болесником и њен утицај на оболелог је од посебног значаја. Због дужине и блискости контакта између медицинске сестре и болесника, болесник је слободнији да сестри поставља питања и тражи бројна објашњења. Стога, медицинска сестра треба бити спремна да пружи задовољавајуће и охрабрујуће одговоре.

Сестринство је позив који се активно укључује у бригу за здравље човековог тела и душе. На западу, као и у већини земаља Европске уније, сестринство је одвојено као самостална професионална дисциплина и независно од других професија у оквиру здравствене заштите. Модерно сестринство фаворизује континуирану едукацију као приоритет у професионалном животу медицинских сестара. Више и високо образовање медицинских сестара је приоритет модерних држава, па тако треба да буде и у нашој земљи. Сестре раде као педагози, едукатори, самостално у тиму на унапређењу и очувању здравља, дијагностици, лечењу, пружају здравствену негу учествују у рехабилитацији. Раде на различитим местима, од патронаже и кућног лечења до јединица интензивне неге. И без обзира на ком одељењу медицинска сестра ради, самостално или у мултидисциплинарном тиму, она мора бити мотивисана и мора осећати велику љубав

према човеку. Послови у сестринству прилагођавају се посебним потребама пацијената-индивидуализована здравствена нега, на различитим одељењима, па тако постоје и велике разлике у пословима сестара, на примарном, секундарном или терцијарном нивоу здравствене заштите. Напросто, медицинска сестра је члан свих медицинских тимова, на свим нивоима здравствене заштите.

Нове, високо софистициране технологије, које се данас брзо развијају, стављају пред медицинске сестре све веће захтеве за схватањем, контролом и коришћењем те исте технологије за шта је потребна велика воља и мотивација медицинских сестара. Велика одговорност, потреба брзог реаговања, свакодневно суочавање са смрћу и људским патњама, велики су извор стреса. Медицинска сестра, здравствени радници у целини, свакодневно су изложени бројним стресовима на послу. Велики број пацијената, рад са тешким или захтевним пацијентима, мањак здравствених радника, рад у сменама и дежурствима, негативно делују на задовољство медицинских сестара које желе професионално радити свој посао.

Проблеми савременог сестринства највише су видљиви у недовољном образовању и немогућности напредовања у струци. Здравство у Србији, као и будућност сестринства, највише зависе од добро обучених и образованих медицинских сестара које ће се придружити сестринству Европе кроз едукацију кадрова, креирање самосталне здравствене политике и истраживања у области сестринства. Програм вишег и високог образовања медицинских сестара у Србији требао би се континуирано развијати, у складу са међународним стандардима.

Медицинске сестре у Србији јесу најбројнија група у здравственом систему, али свакако не и довољна за спровођење квалитетне здравствене неге. У Великој Британији 80% свих запослених у здравственом систему чине медицинске сестре. На жалост, наша земља је далеко испод тога процента. У складу са тим је и квалитет здравствене неге.

Где је сестринство у Србији данас!?

Недовољан број медицинских сестара у систему здравствене заштите Републике Србије
Образовање медицинских сестара-нови нивои образовања и стручни називи нису пронашли место у пракси

Компетенције неадекватне, сестринство није, а треба бити самостална професија

Сестринство је под утицајем других кадровских структура

Недостају стручно-методолошка упутстава, процедуре и водичи добре праксе из области сестринства

Недостају сестринска истраживања- која ће дати резултате примењиве за побољшање сестринске праксе

Нема сестринског информационог система

Нема сестринске терминологије-сестринске дијагнозе или није свеprisутна

Законом није дефинисана сестринска документација

Процес здравствене неге- није свеprisутан

Креатори здравствене политике у нашој земљи, као и научни кадар у установама за образовање медицинских сестара, треба у будућности да учине све што би ово стање променило.

Медицинска сестра, мора бити оспособљена за доношење важних клиничких одлука и оспособљена за самостално обављање својих дужности. Самосталност у раду и доношење важних клиничких одлука морају бити Законом дефинисани.

Аутор текста:

Главна сестра Дома здравља Обреновац

Анка Жилић, спец. стр. медицинска сестра